

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Σ
-	-	-	+	+	+	+	-	+	+	8/9

ZADANIE 4.

Udowodnij, że algorytm mnożenia liczb "po rosyjsku" jest poprawny. Jaka jest jego złożoność czasowa i pamięciowa przy:

1. jednorodnym kryterium kosztów,
2. logarytmicznym kryterium kosztów?

Dowodzik:

Ustalmy dowolne $b \in \mathbb{N}$. Pokażemy przez indukcję, że dla dowolnego $a \in \mathbb{N}$ wynik algorytmu jest równy ab . Przypadek bazowy, czyli $a = 1$ jest trywialny.

Założmy teraz, że dla dowolnego $a' \leq n$ algorytm działa i niech $a = n + 1$. Rozważmy dwa przypadki:

1. $(n + 1)$ jest nieparzyste. Wtedy $a_1 = (n + 1)$ jest nieparzyste, wpp. do $a'_1 = n$. Dalej, $a_2 = \lfloor \frac{n+1}{2} \rfloor = \lfloor \frac{n}{2} \rfloor = a'_2$, czyli od drugiego miejsca ciąg a_i dla $n + 1$ jest taki sam jak dla n , więc:

$$\sum_{i=1, a_i \text{ np}}^k b_i = b_1 + \sum_{i=2, a'_i \text{ np}}^k b_i = b_1 + n \cdot b = b + bn = b(n + 1)$$

2. $(n + 1)$ jest parzyste. Wtedy $a_1 = (n + 1)$ jest parzyste, więc b_1 nie zostanie użyte w sumie. Natomiast $\lfloor \frac{n+1}{2} \rfloor = \lfloor \frac{n}{2} \rfloor + 1 = a'_2 + 1$, czyli od trzeciego indeksu a_i jest taki sam jak a'_i

$$\sum_{i=1, a_i \text{ np}}^k b_i = a_2 b_2 + \sum_{i=3, a'_i \text{ np}}^k b_i = (a'_2 + 1)2b + \sum_{i=3}^k b_i = 2b + \sum_{i=2, a'_i \text{ np}}^k b_i = 2b + \sum_{i=1}^k b_i - b_1 = b + \sum_{i=1}^k b_i = b + nb$$

Złożoność:

1. Będziemy obliczać wyrazy ciągu $a_i \log_2(a)$ razy, za każdym razem będziemy dzielić, sprawdzać podzielność, mnożyć b i ewentualnie dodawać, co jest mniej więcej stałą liczbą operacji.
2. Niech b będzie liczbą długości m , to znaczy $\log_2(b) = m$. Dzielenie ma złożoność $O(x^2)$, mnożenie ma złożoność $O(x^2)$, chociaż tutaj mam mnożenie przez 2, czyli dodawanie. Czyli lecimy co się dzieje w każdym kroku tego dziada?

Przy liczeniu b_i mnożymy razy dwa, czyli dodajemy i mamy $2 \log_2(b 2^i)$, potem dzielimy a_{i-1} przez 2, czyli robimy operację długości $\log_2 \frac{a}{2^i}$? Potem tak naprawdę chcemy sprawdzić podzielność przez 2, możemy to zrobić powiedzmy w czasie $f(\frac{a}{2^i})$? Mogłabym dzielić a_i przez dwa i mnożyć z powrotem i sprawdzać, czy się zgadza. Czyli powiedzmy, że w każdym kroku robie

$$\sum_{i=1}^k \left[\log_2(b \cdot 2^i) + \left[\log_2 \left(\frac{a}{2^i} \right) \right]^2 + f \left(\frac{a}{2^i} \right) \right] = \sum [m + i + (k - i)^2 + 2 \cdot (k - i)^2 + (k - i)]$$

m to długość b , a k to długość a .

ZADANIE 5.

Oszacuj z dokładnością do Θ złożoność poniższego fragmentu programu:

```
1 res <- 0
2 for i <- 1 to n do
3   j <- i
4   while (j jest parzyste) j <- j/2
5   res <- res + j
```

Mamy n obrotów pętli, liczymy tylko te liczby, które faktycznie podzielimy. Tych, które podzielimy co najmniej raz będzie $\frac{n}{2}$, tych które podzielimy co najmniej dwa razy - $\frac{n}{4}$ etc, czyli

$$n \sum_{i=1}^{\log n} \frac{1}{2^i} \leq n \sum_{i=1}^{\infty} \frac{1}{2^i} = n \frac{1}{1 - \frac{1}{2}} = 2n = \Theta(n)$$

ZADANIE 6.

Pokaż, w jaki sposób algorytm "macierzowy" obliczania n -tej liczby Fibonacciego można uogólnić na inne ciągi, w których kolejne elementy definiowane są liniową kombinacją skończonej liczby elementów wcześniejszych. Następnie uogólnij swoje rozwiązanie na przypadek, w którym n -ty element ciągu definiowany jest jako suma kombinacji liniowej skończonej liczby elementów wcześniejszych oraz wielomianu zmiennej n .

Pierwsza część jest dość prosta. Rozważamy ciąg zdefiniowany rekurencyjnie

$$a_n = \alpha_1 a_{n-1} + \alpha_2 a_{n-2} + \dots + \alpha_k a_{n-k}.$$

Popatrzmy na macierz

$$A = \begin{bmatrix} \alpha_1 & \alpha_2 & \alpha_3 & \dots & \alpha_{k-1} & \alpha_k \\ 1 & 0 & 0 & \dots & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & \dots & 0 & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 1 & 0 \end{bmatrix}$$

Mnożąc A^{n-1} przez wektor

$$\begin{bmatrix} a_{k-1} \\ a_{k-2} \\ \dots \\ a_0 \end{bmatrix}$$

dostajemy wektor zawierający a_n na pierwszym miejscu oraz wszystkie poprzednie miejsca na pozostałych miejscach.

Teraz co się dzieje dla ciągu zawierającego wielomian zmiennej n ?

Przyjrzyjmy się ciągowi zdefiniowanemu rekurencyjnie ze szczyptą wielomianu:

$$a_n = \sum_{i=1}^k \alpha_i a_{n-i} + \sum_{i=0}^m \beta_i n^i$$

Mogę zacząć od tego, że

$$\begin{bmatrix} a_n \\ a_{n-1} \\ a_{n-2} \\ \dots \\ a_{n-k+1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha_1 & \alpha_2 & \alpha_3 & \dots & \alpha_{k-1} & \alpha_k \\ 1 & 0 & 0 & \dots & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & \dots & 0 & 0 \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_{n-1} \\ a_{n-2} \\ a_{n-3} \\ \dots \\ a_{n-k} \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \sum \beta_i n^i \\ 0 \\ 0 \\ \dots \\ 0 \end{bmatrix}$$

Czy jest coś więcej, co mogę o tym cudzeńku powiedzieć?

Pierwszy wiersz to współczynniki α_i oraz same 1, potem górna lewa strona to jak przy normalnej rekurencji, a prawa dolna to są binomial coefficients pod przekątną.

ZADANIE 7.

Rozważ poniższy algorytm, który dla danego (wieloz)zbioru A liczb całkowitych wylicza pewną wartość. Twoim zadaniem jest napisanie programu (w pseudokodzie), możliwie najoszczędniejszego pamięciowo, który wylicza tę samą wartość.

```
1 while |A| > 1 do
2   a <- losowy element z A
3   A <- A \ {a}
4   b <- losowy element z A
5   A <- A \ {b}
6   A <- A u {a-b}
7
8 output (x mod 2), gdzie x jest elementem ze zbioru A
```

Zauważmy, że wynik zależy od ilości elementów nieparzystych. To znaczy, jeżeli elementów nieparzystych jest parzysta liczba, to dostaniemy 0, wpp. dostaniemy 1, gdyż te zbędne jedynki nieparzystości nie zniosą się do końca.

Nie musimy więc trzymać całego A w pamięci przez cały czas, a wystarczy wczytywać je element po elemencie, sprawdzać jego podzielność i odpowiednio modyfikować aktualną wartość wyniku:

```
1 ret = 0
2 while A ma niewczytane elementy:
3   a <- kolejny element A
4   if a % 2
5     ret = (ret + 1) % 2
6
7 output ret
```

ZADANIE 8.

Ułóż algorytm, który dla drzewa $T = (V, E)$ oraz listy par wierzchołków $\{v_i, u_i\}$ ($i = 1, \dots, m$) sprawdza, czy v_i leży na ścieżce z u_i do korzenia. Przyjmij, że drzewo zadane jest jako lista $(n - 1)$ krawędzi (p_i, a_i) takich, że p_i jest ojcem a_i w drzewie.

ZADANIE 9.

Udowodnij Twierdzenie 1 podane w Notatce nr 2.

Twierdzenie 1.: Procedura buduj-kopiec tworzy kopiec w czasie $O(n)$.

```
1 funckja przesun-nizej(K[1, ..., n], i)
2   k <- i
3   while
4     j <- k
5     if 2j <= n and K[2j] > K[k] then k <- 2j
6     if 2j < n and K[2j+1] > K[k] then k <- 2j + 1
7     K[j] <-> K[k]
```

```

8      until j = k
9
10     funkcja buduj-kopiec(K[1,...,n])
11         for i <- (n div 2) downto 1
12             przesun-nizej(K, i)

```

Dajemy naszemu algorytmowi listę n elementową. Będziemy przesuwać się od połowy w dół? Zaczynamy od takiej szerokiej pokraji, czyli drzewo mające $\frac{n}{2}$ liście. Przy pierwszych $\frac{n}{4}$ pyśków sprawdzam tylko po dwa wyrazy. Potem przez kolejne $\frac{n}{8}$ muszę sprawdzać tylko 4 wyrazy i tak dalej, czyli po zsumowaniu mamy

$$n \sum_{i=1}^{\log_2 n} \frac{1}{2^i} \leq n \sum \frac{1}{2} = n \cdot \frac{1}{1 - \frac{1}{2}} = 2n = O(n)$$

ZADANIE 10.

Ułóż algorytm dla następującego problemu:

PROBLEM

dane: $n, m \in \mathbb{N}$

wynik: wartość współczynnika przy x^2 (wzięta modulo m) wielomiany $((x - 2)^2 - 2)^2 \dots - 2)^2$, gdzie nawiasów ogółem jest n .

Czy widzisz zastosowanie metody użytej w szybkim algorytmie obliczania n -tej liczby Fibonacciego do rozwiązania tego problemu?

Tak naprawdę wystarczy, że będę trzymać to, co się dzieje przy wyrazie stałym, wyrazie z x i wyrazie z x^2 .

Wyraz stały w tym cudzeńku to zawsze będzie 4, bo z tego nawiasu w środku zawsze mamy 4 na końcu, odejmujemy 2 i podnosimy do kwadratu wielomian z 2 jako wyrazem stałym. To widać.

Wyraz przy x to będą kolejne potęgi 4 na minusie? Można to pokazać przy pomocy ciągu rekurencyjnego a_n :

$$a_1 = -4$$

$$a_n = 4a_{n-1} = -4^n$$

bo

$$\begin{aligned}
 p_n(x) &= ((x - 2)^2 - 2)^2 \dots - 2)^2 = 4 + a_n x + \dots \\
 (p_n(x) - 2)^2 &= p_n(x)^2 - 4p_n(x) + 4 = (4 + a_n x + \dots)^2 - 4(4 + a_n x + \dots) + 4 = \\
 &= 8a_n x - 4a_n x + \dots = 4a_n x
 \end{aligned}$$

To teraz pozostaje mi napisać rekurencję na b_n , czyli wyraz przy x^2 .

$$\begin{aligned}
 p_n(x) &= ((x - 2)^2 - 2)^2 \dots - 2)^2 = 4 - 4^n x + b_n x^2 + \dots \\
 (p_n(x) - 2)^2 &= p_n(x)^2 - 4p_n(x) + 4 = (4 - 4^n x + b_n x^2 + \dots)^2 - 4(4 - 4^n x + b_n x^2 + \dots) + 4 = \\
 &= 8b_n x^2 + 4^{2n} x^2 - 4b_n x^2 + \dots
 \end{aligned}$$

Czyli

$$b_1 = 1$$

$$b_n = 4b_{n-1} + 16^{n-1}$$

Mamy

$$\begin{bmatrix} b_n \\ 16^n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 0 & 16 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} b_{n-1} \\ 16^{n-1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 0 & 16 \end{bmatrix}^{n-1} \begin{bmatrix} 1 \\ 16 \end{bmatrix}$$

Napisałam coś takiego w cepiku:

```

1  #include<iostream>
2  #include<vector>
3
4  using namespace std;
5
6  vector<vector<int>> A = {
7      {4, 1},
8      {0, 16}
9  };
10
11 vector<vector<int>> fast_power (vector<vector<int>> M, int n);
12
13 int main () {
14     int n;
15     cout << "Podaj ile nawiasow chcesz rozwazac: ";
16     cin >> n;
17
18     vector<vector<int>> test = fast_power(A, n-1);
19     int ret = test[0][0] + 16 * test[0][1];
20     cout << "Wspolczynnik przy x^2 to: " << ret << endl;
21
22     return 0;
23 }
24
25 vector<vector<int>> fast_power (vector<vector<int>> M, int n) {
26     if (n == 0) return {{1, 0}, {0, 1}};
27     if (n == 1) return M;
28     if (n % 2 == 1) {
29         vector<vector<int>> Mn = fast_power(M, n-1);
30         return {
31             {M[0][0] * Mn[0][0] + M[0][1] * Mn[1][0], M[0][0] * Mn[0][1]
32              + M[0][1] * Mn[1][1]},
33             {M[1][0] * Mn[0][0] + M[1][1] * Mn[1][0], M[1][0] * Mn[0][1]
34              + M[1][1] * Mn[1][1]}
35         };
36     }
37     return fast_power({
38         {M[0][0] * M[0][0] + M[0][1] * M[1][0], M[0][0] * M[0][1] +
39          M[0][1] * M[1][1]},
40         {M[1][0] * M[0][0] + M[1][1] * M[1][0], M[1][0] * M[0][1] +
41          M[1][1] * M[1][1]}
42     }, n/2);
43 }

```